

Laboratorij za načrtovanje integriranih vezij

Univerza *v Ljubljani*
Fakulteta *za elektrotehniko*

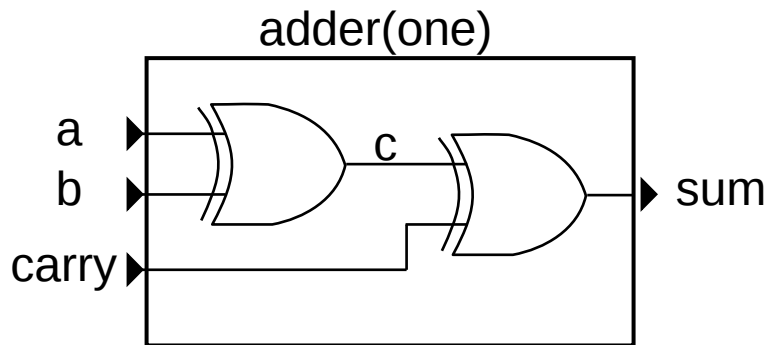
Digitalni Elektronski Sistemi

Model vezja

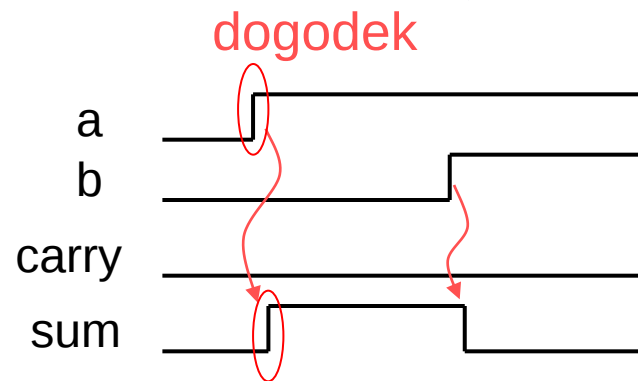
Računalniški model in realno vezje

Obravnava VHDL modelov vezij

```
architecture logic of adder is  
  signal c : std_logic;  
begin  
  sum <= c xor carry;  
  c <= a xor b;  
end one;
```

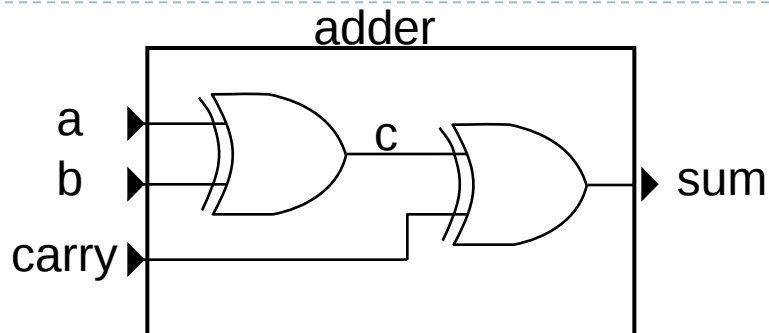

Sintetizirano vezje

Graf simulacije (waveform)

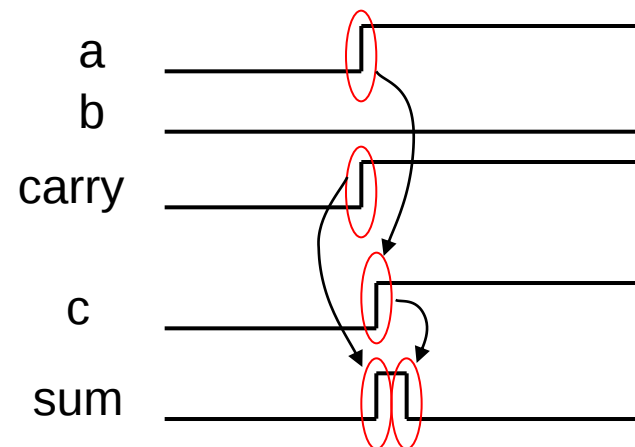
Potek simulacije

seznam dogodkov:

a: 0, 1 (T)   carry: 0, 1 (T)

dogodek

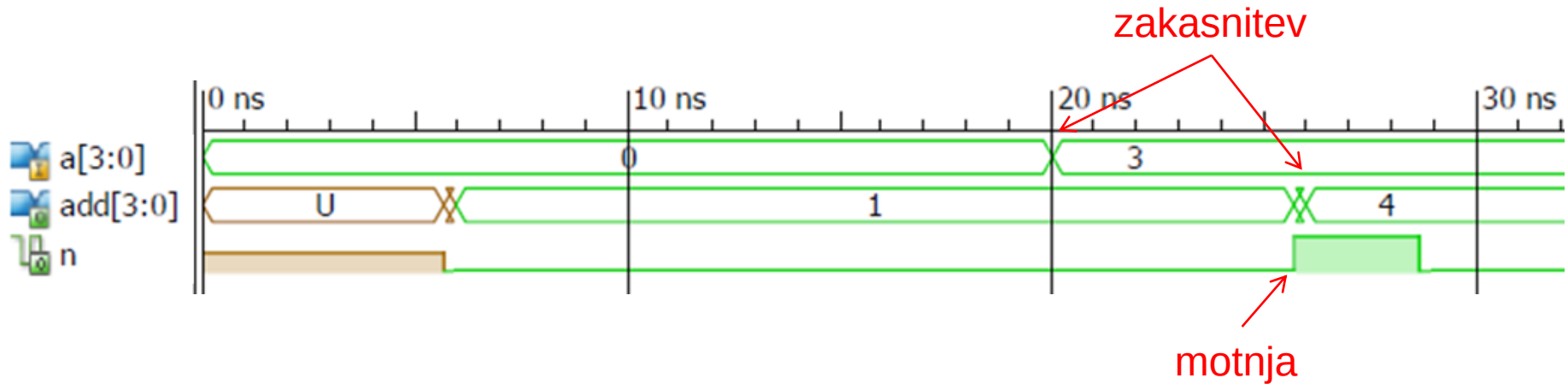

korak	čas	a	b	carry	sum	c
seznam	0	0, 1(T)	0	0, 1(T)	0	0
izvrši	T	1	0	1	0	0
izračunaj	T	1	0	1	$1(T+\Delta)$	$1(T+\Delta)$
izvrši	$T+\Delta$	1	0	1	1	1
izračunaj	$T+\Delta$	1	0	1	$0(T+2\Delta)$	1
izvrši	$T+2\Delta$	1	0	1	0	1

Lastnosti realnih kombinacijskih vezij

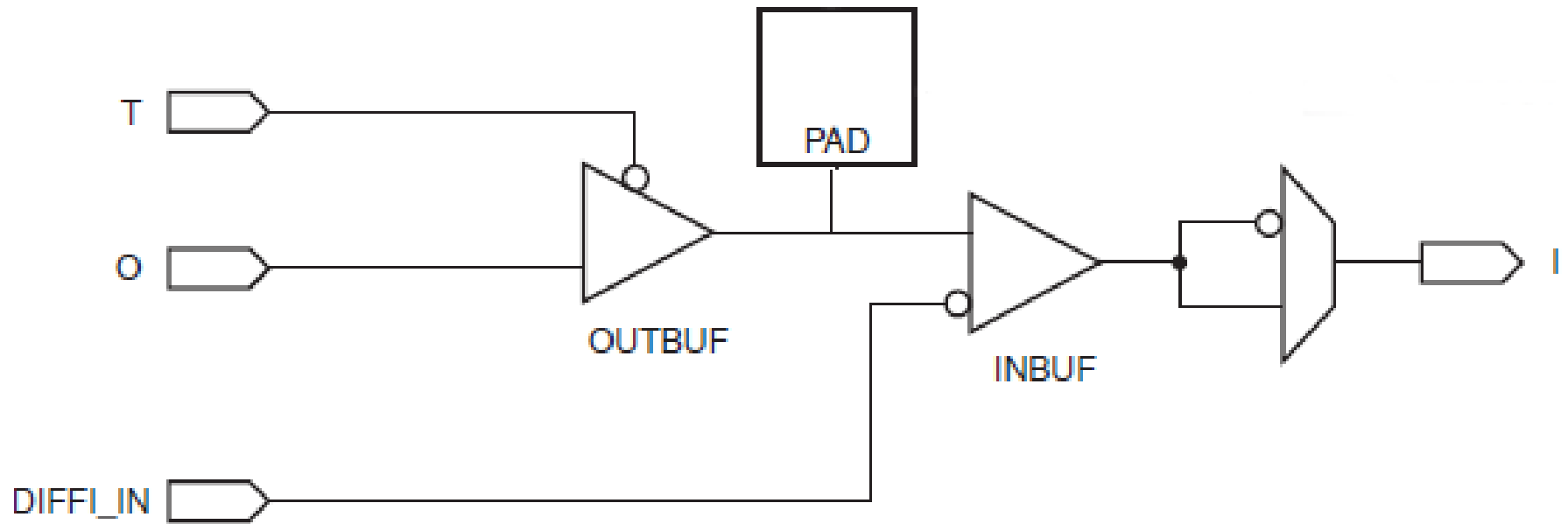
Primer: seštevalnik in primerjalnik

```
add <= a + 1;  
n <= '1' when add=0 else '0';
```


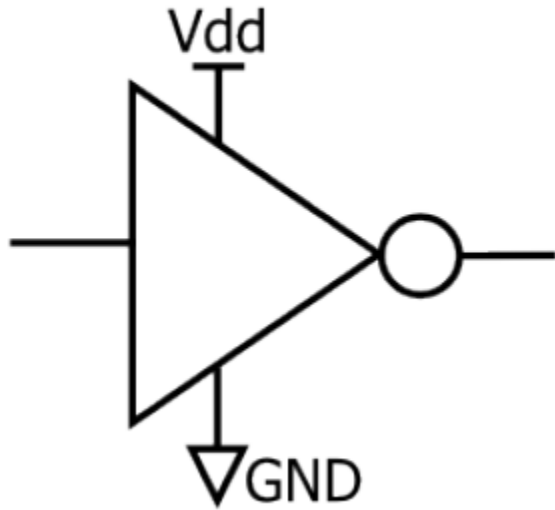
Priključki digitalnega vezja

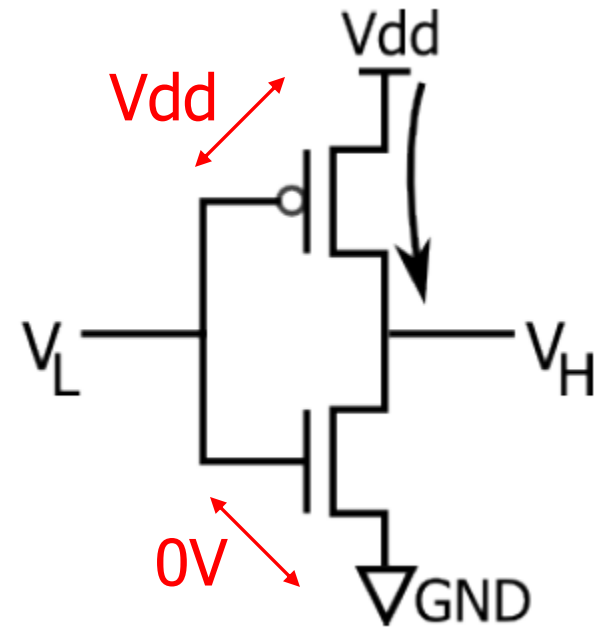

Logični negator: model in realno vezje

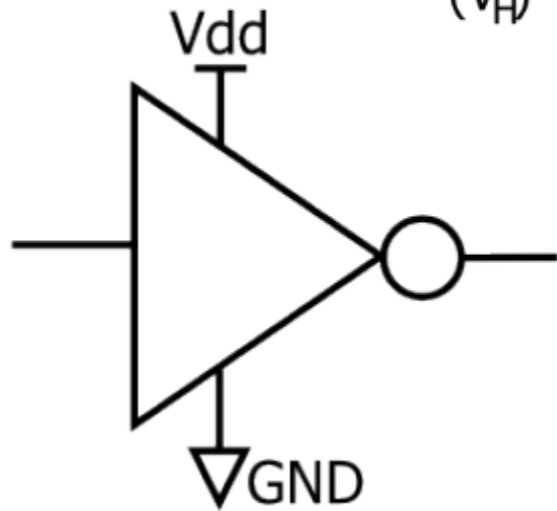

CMOS vezje

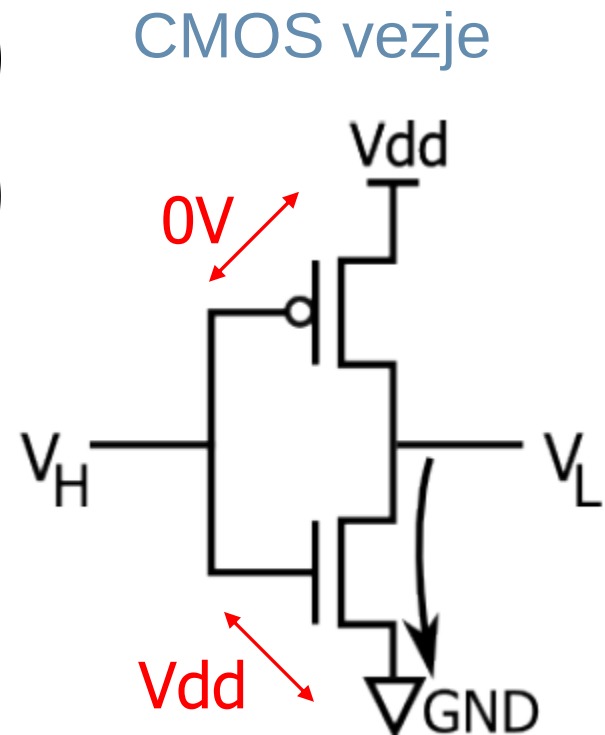

Logični negator: model in realno vezje

- V vezju so namesto 0 in 1 različni potenciali

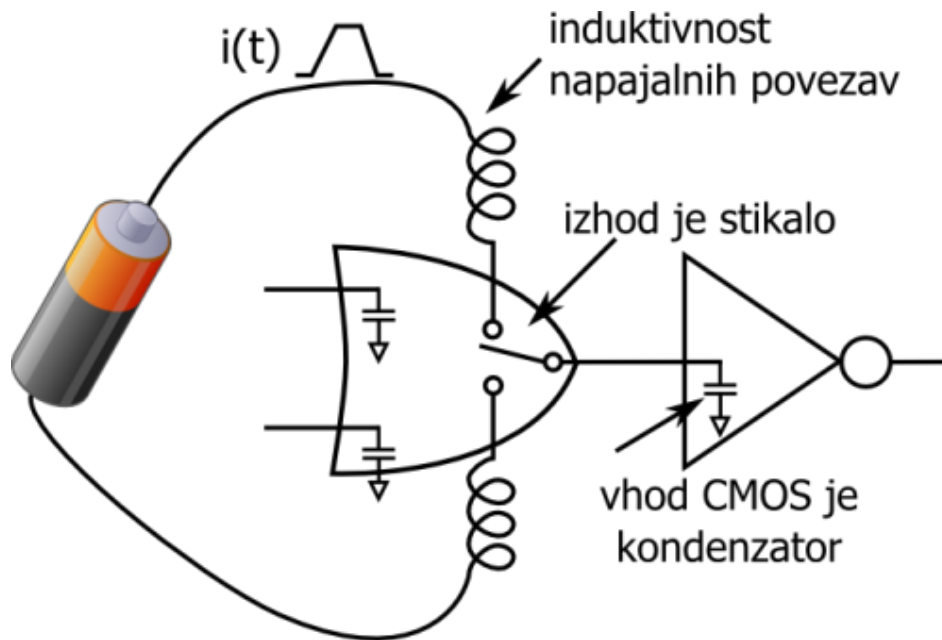

	$U_{IN} [V]$	$U_{OUT} [V]$	
(V_L)	0.0	3.3	(V_H)
	0.5	3.3	
	---	---	
(V_H)	3.0	0.0	(V_L)
	3.3	0.0	

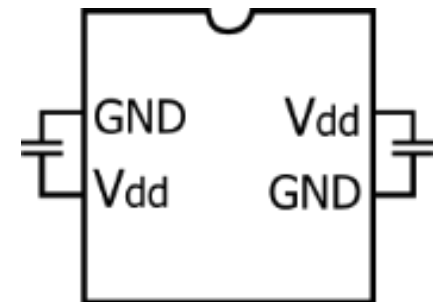

Vhodni in izhodni signali

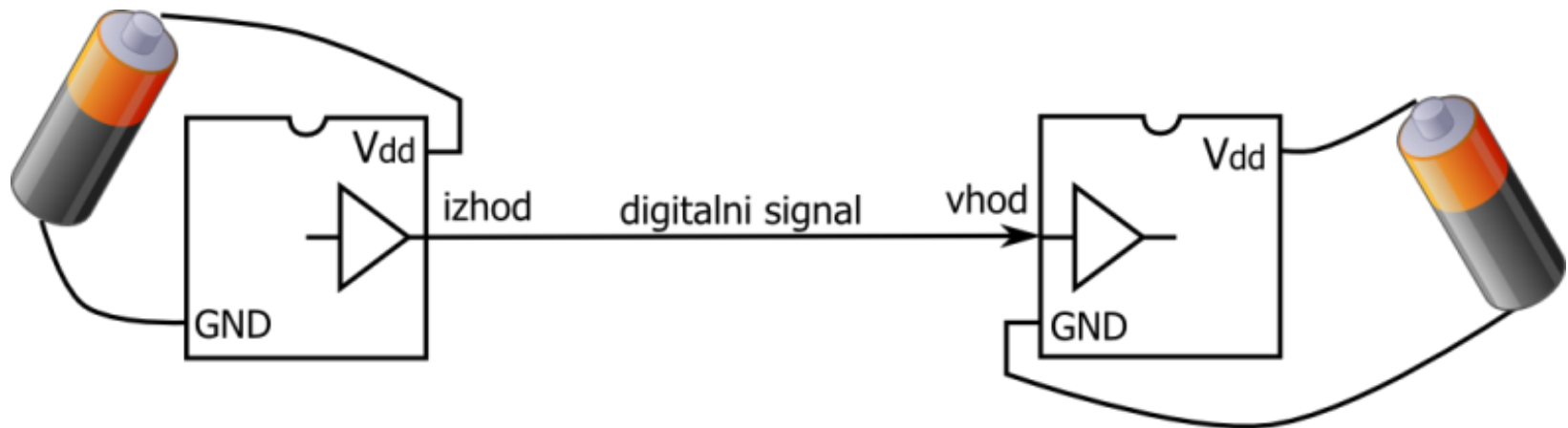

kondenzatorji na
napajal. priključkih

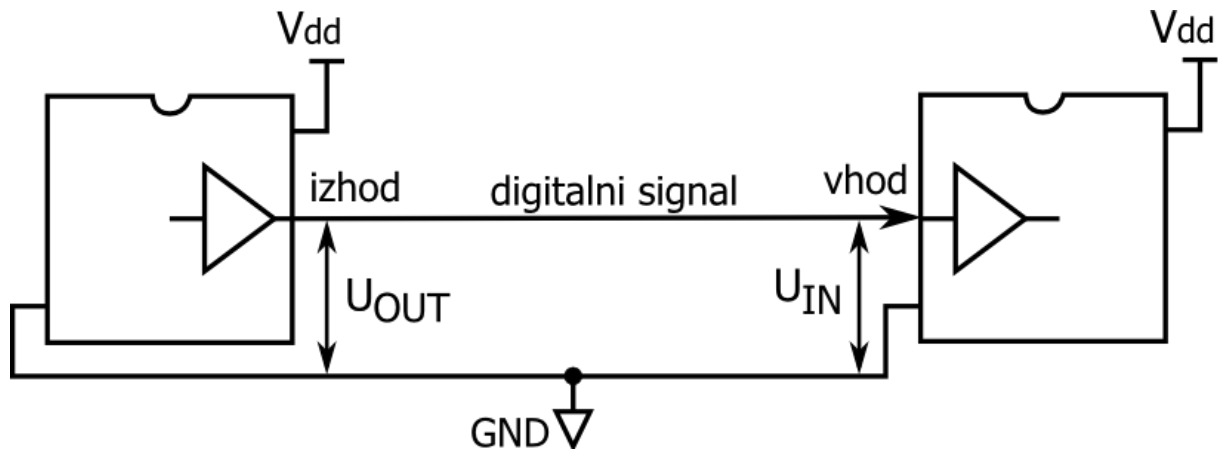
Prenos signalov v digitalnem vezju

Prenos signalov v digitalnem vezju

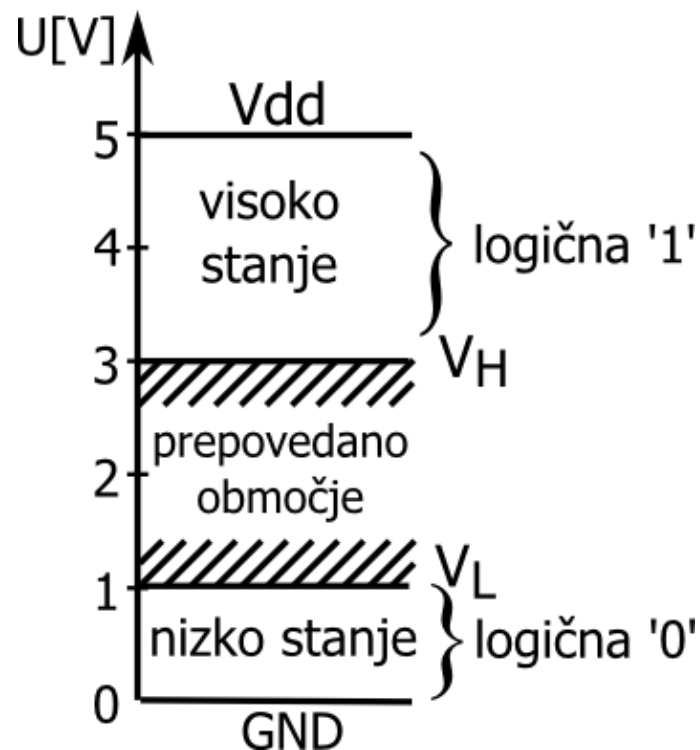

Območje potencialov: 0 ... Vdd/2 ... Vdd

- Kako interpretiramo signal s potencialom $V_{dd} / 2$?

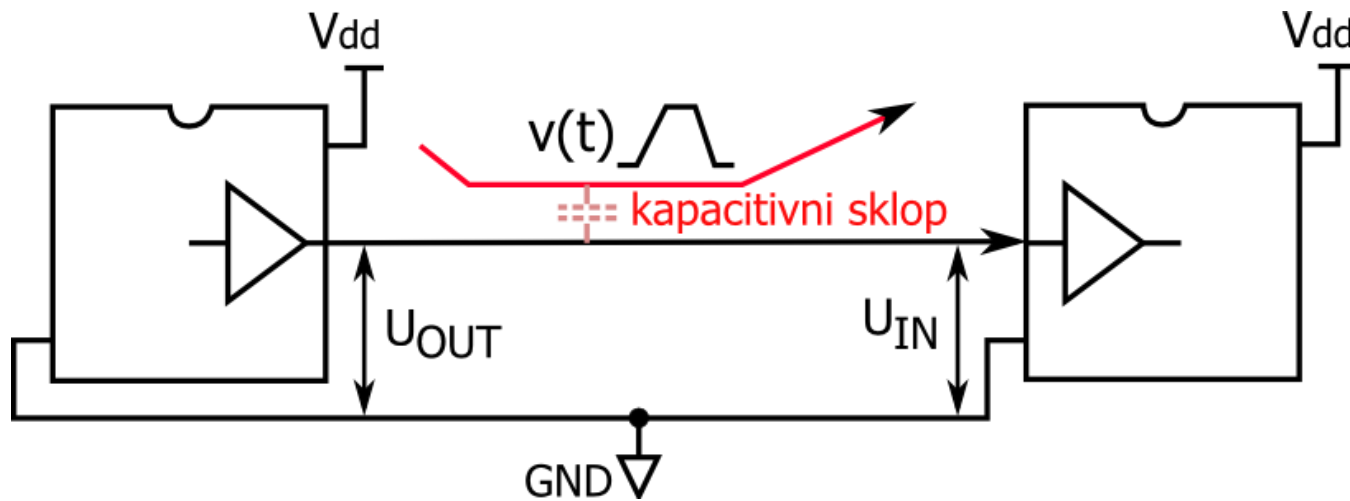
logična '0': $0V \leq V_L \leq 1V$

logična '1': $3V \leq V_H \leq 5V$

Šum na signalnih povezavah

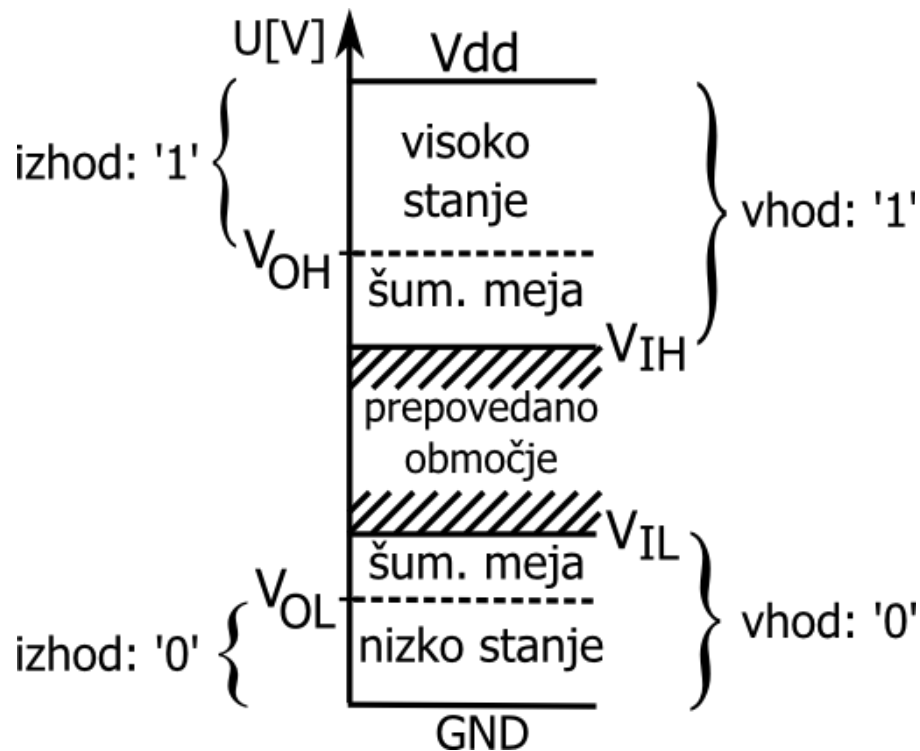

Rešitev: statični red

- ▶ logični izhod ima manjše območje kot za vhod

- ▶ Npr. podatki za 5V CMOS:

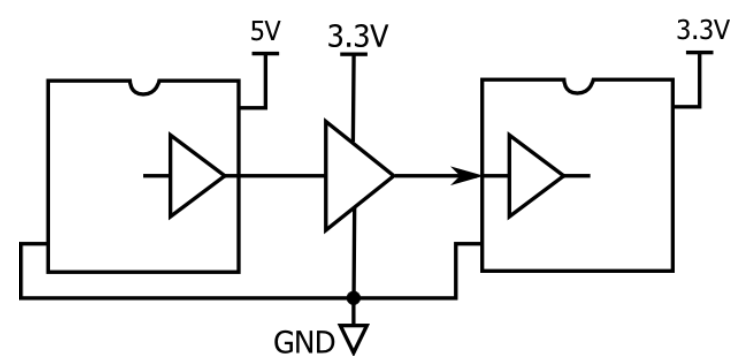
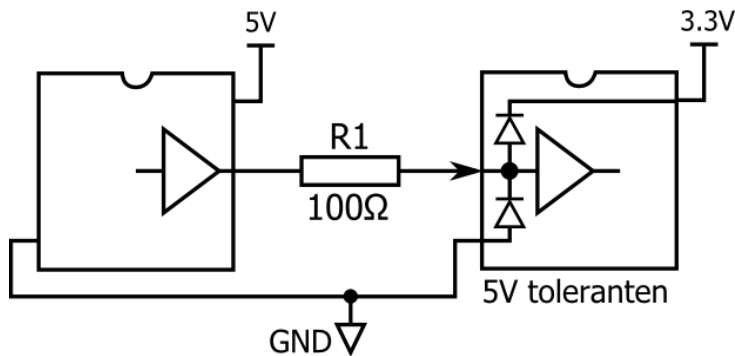
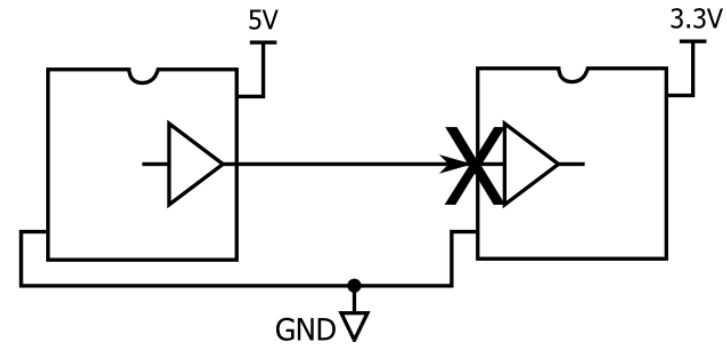
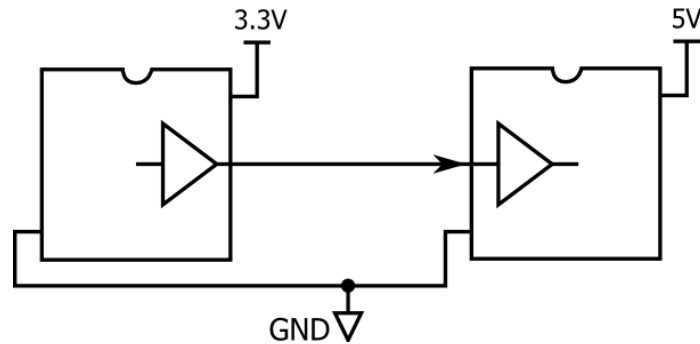

oznaka	pomen	napetost[V]
V_{IH}	vhodni visok nivo	3
V_{IL}	vhodni nizek nivo	1
V_{OH}	izhodni visok nivo	3.1
V_{OL}	izhodni nizek nivo	0.2

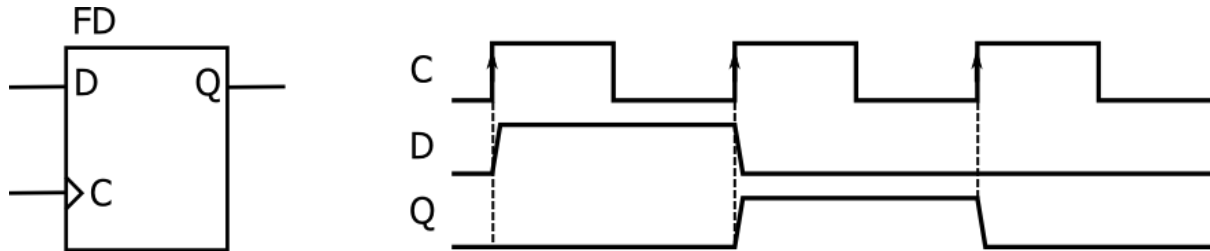
Vezava signalov CMOS (5V) in LVCMOS (3.3V)

► Preveriti je potrebno statični red!

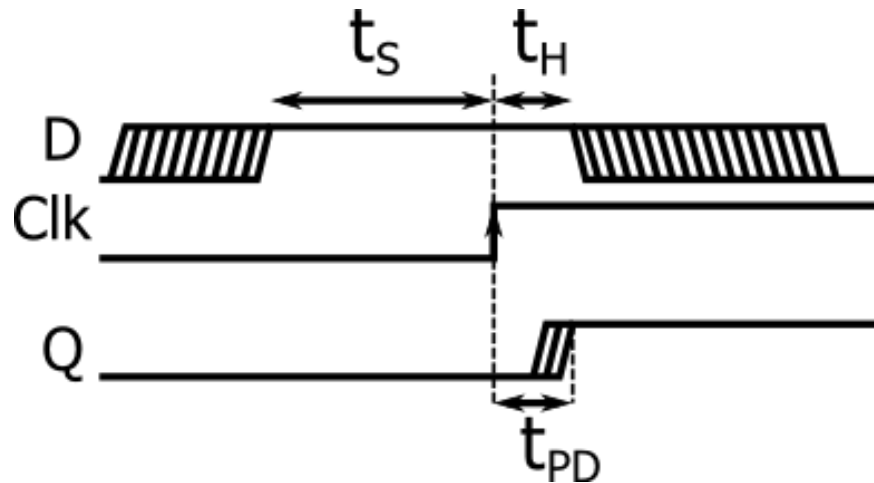
- iz 3.3V na 5V gre, v obratni smeri pa je potrebna prilagoditev

Realni pomnilni gradniki (flip-flopi)

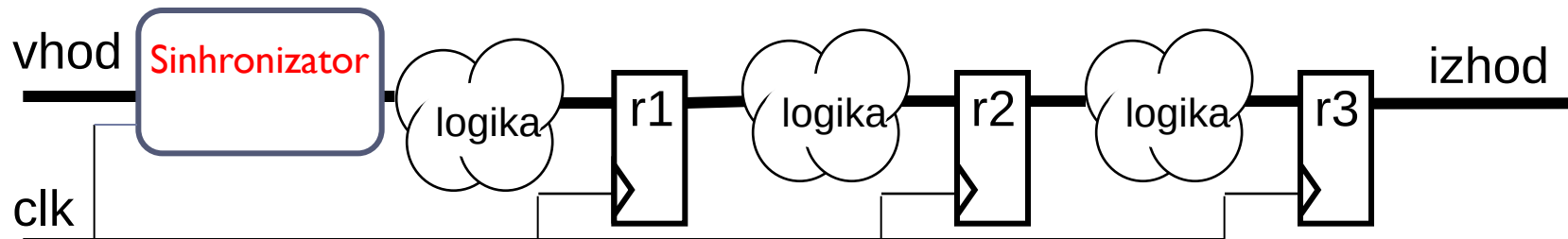

► Realni časovni diagram:

Dinamični red

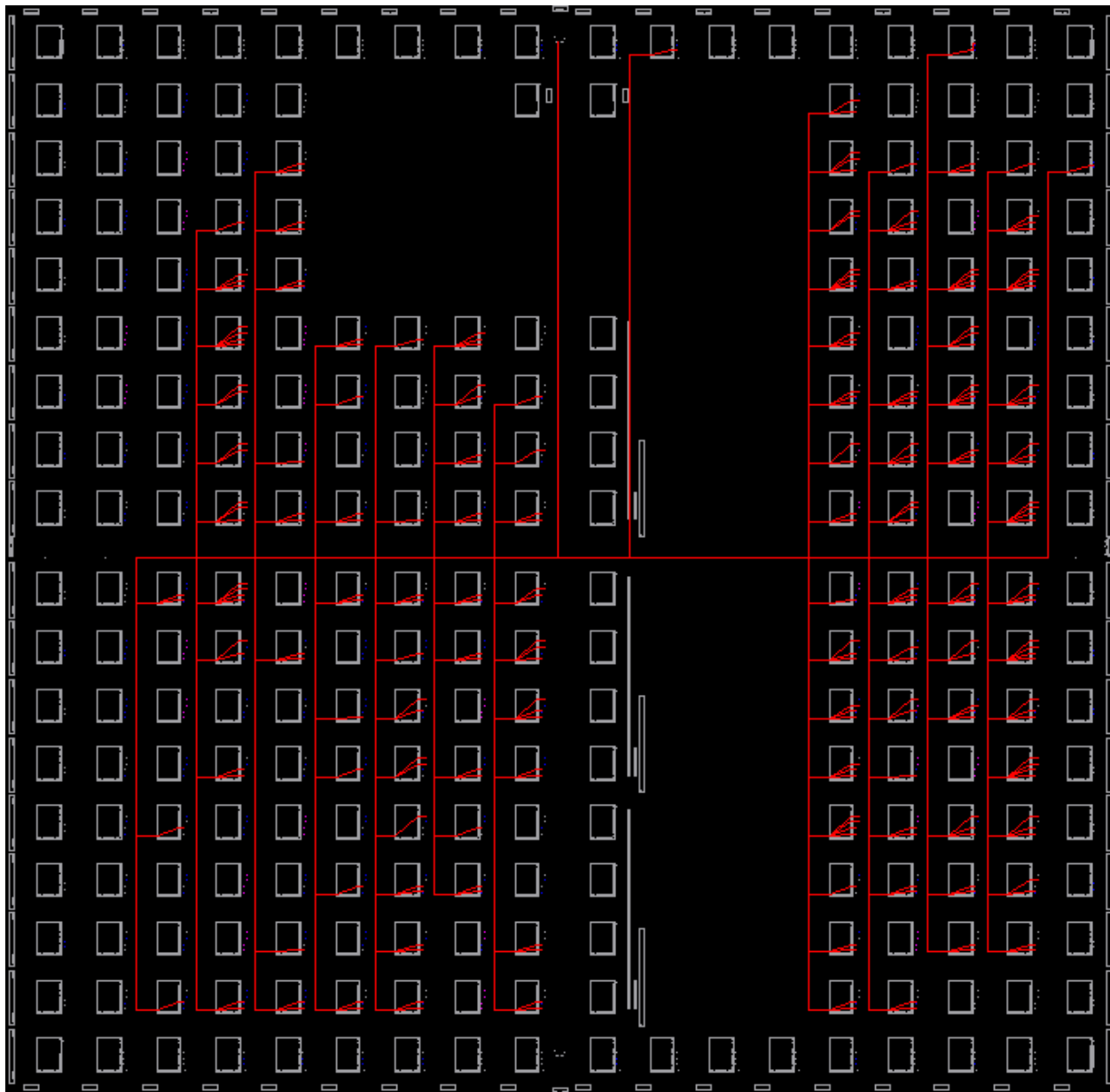

S skrbnim načrtovanjem bo vedno izpolnjen dinamični red

- ▶ ura mora priti do vseh pomnilnih elementov istočasno
- ▶ sinhrono sekvenčno vezje

Na asinhronem vhodu ne moremo upoštevati pravil !

- ▶ vhodi se ne spreminjajo po zakonitostih naše ure in ne moremo zagotavljati dinamičnega reda (t_s in t_H)

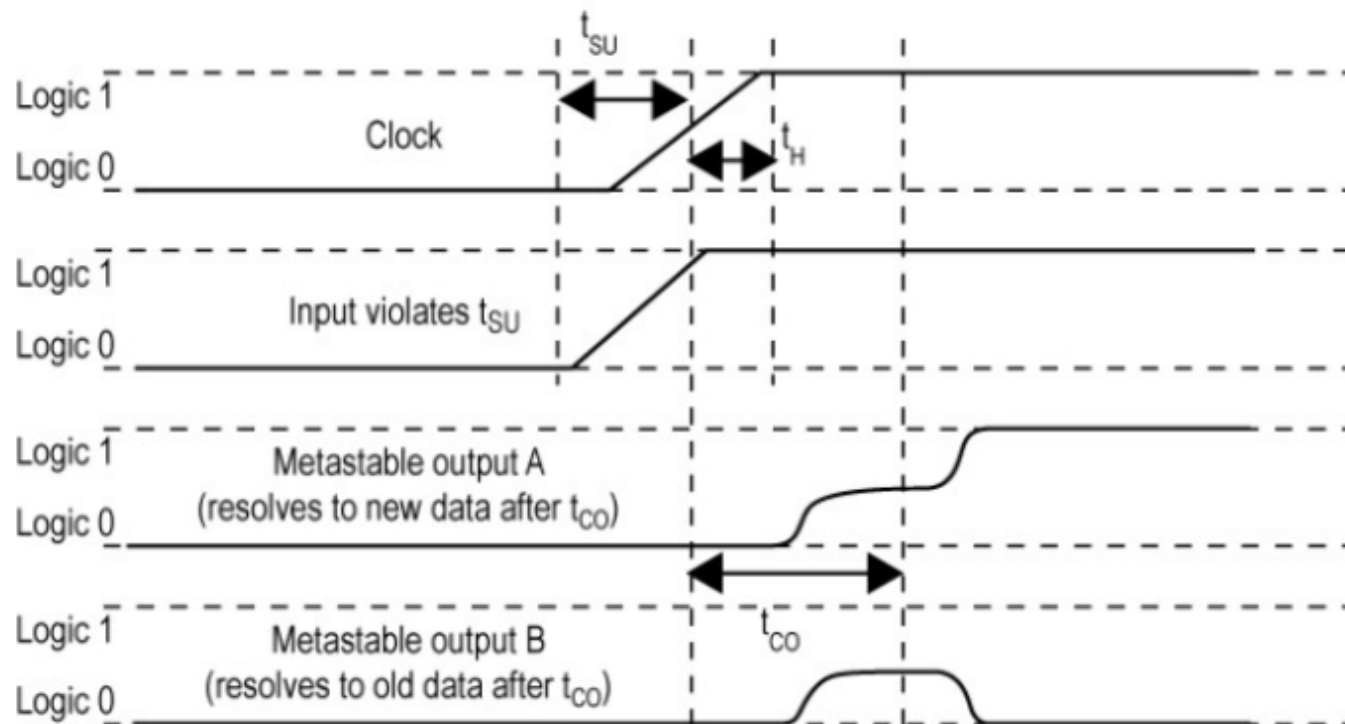
Vezava ure

Struktura H povezav
zagotavlja enake
zakasnitve do vseh celic

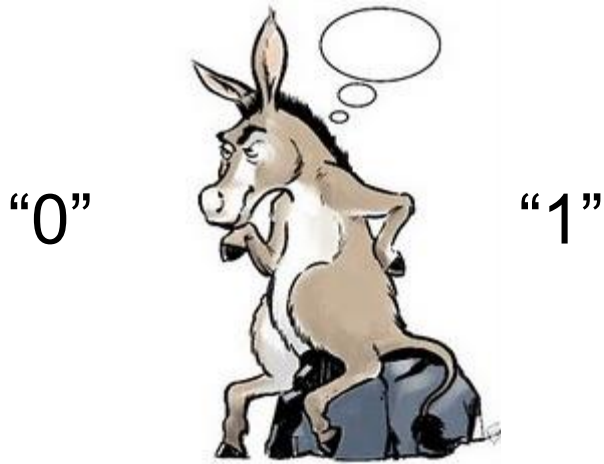
Vezje za sinhronizacijo

Poskus rešitve: uporabimo D flip-flop

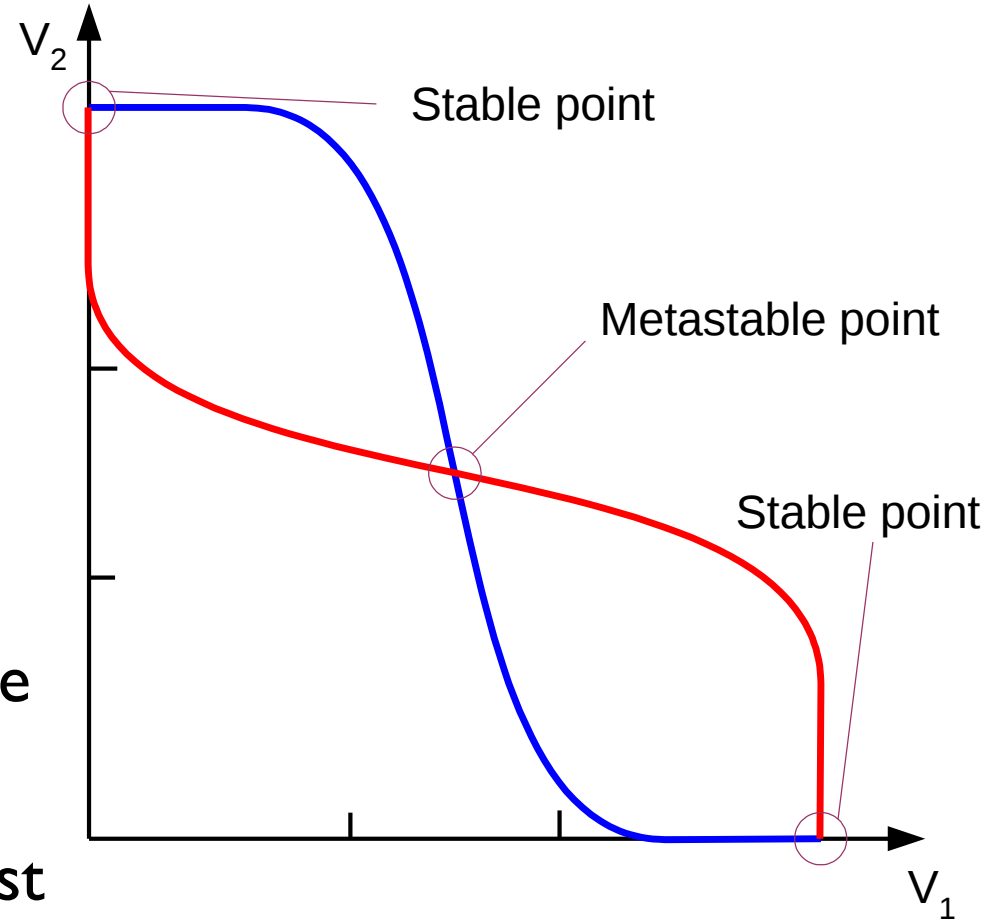
- ▶ obstaja možnost, da gre v metastabilno stanje
- ▶ čez (nedoločen) čas gre izhod v eno ali drugo stabilno stanje

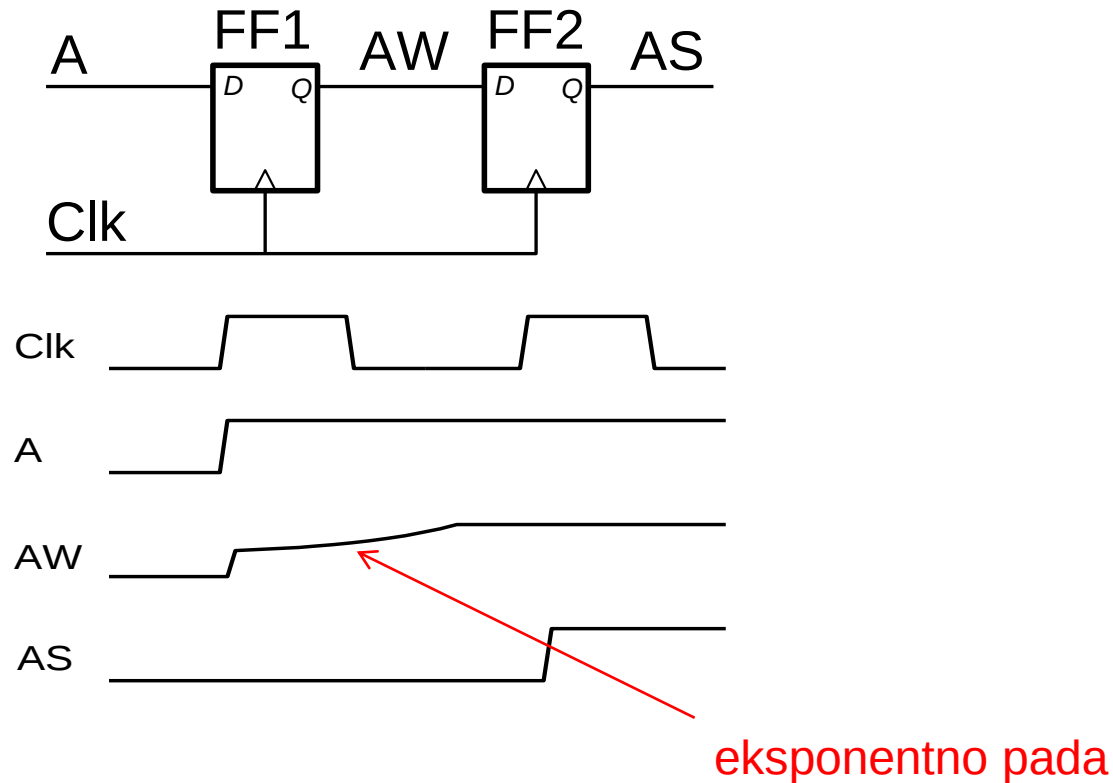
Metastabilno stanje

- ▶ lastnost bistabilnih vezij
- ▶ čez čas gre v stabilno stanje
- ▶ nedoločen čas okrevanja
- ▶ verjetnost za metastabilnost eksponentno pada s časom

Sinhronizacija z več D flip-flopi

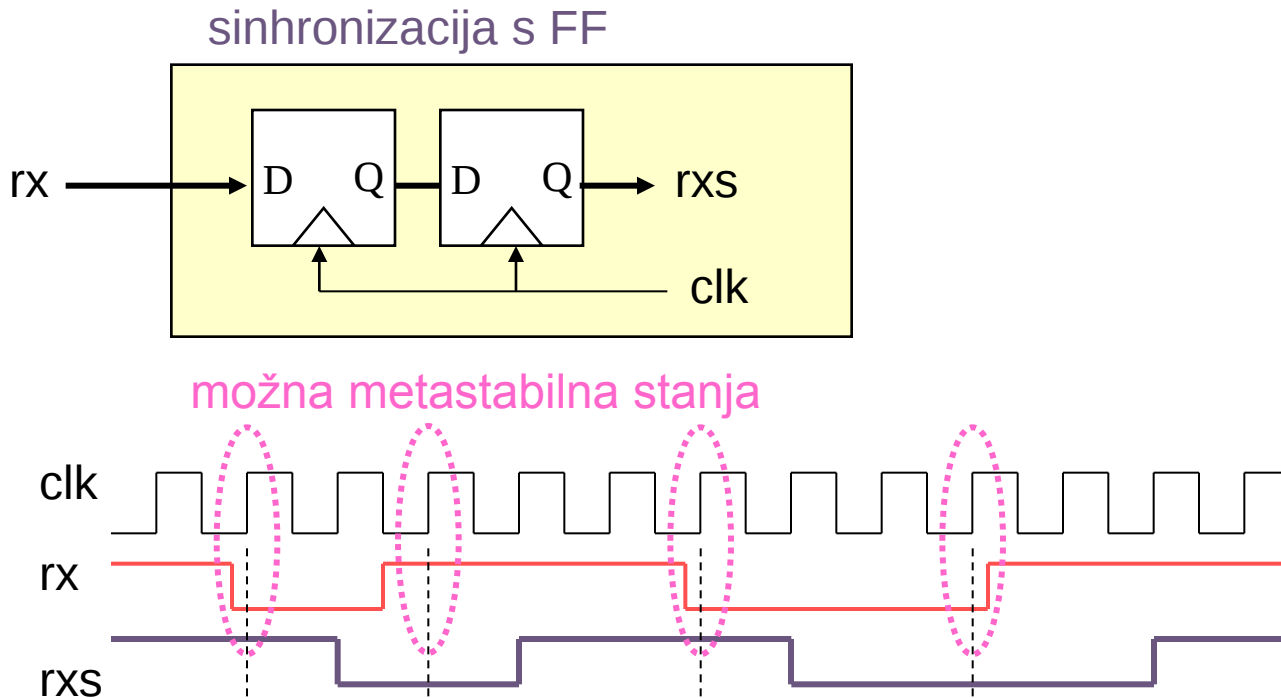

$$P(\text{napake}) = P(\text{metastab stanja}) \times P(\text{ni še stabilno po } t_w)$$

- Zakasnitev signala je cena za sinhronizacijo, ki se ji ne moremo izogniti !

Načrtovanje vmesnikov

- ▶ problem komunikacijskih vmesnikov je **sinhronizacija**
  - ▶ asinhronne signale vzorčimo z višjo frekvenco ure in jih peljemo čez sinhronizacijsko vezje
- ▶ težav z metastabilnostjo ne vidimo na simulaciji !

Povzetek

- ▶ Opiši lastnosti priključkov digitalnih vezij.
  - ▶ Kaj moramo zagotoviti za zanesljiv prenos logičnih vrednosti med vezji ?
- ▶ Pojasni razlike med modelom vezja (npr. VHDL) in realnim vezjem.
  - ▶ Delovanje realnih logičnih gradnikov ?
  - ▶ Kaj moramo zagotoviti za zanesljivo delovanje flip-flopov ?